

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci Diany Vladimirove "Stvaralaštvo Boška Tokina u kontekstu srpske avantgarde", Praha 2023, 54 s.

Pro bakalářskou práci si kolegyně Vladimirova zvolila jedno ze zajímavějších témat jaké se dnes zájemcům o dějiny srbské literatury nabízí. Na pozadí zkušeností s četbou textů literárněhistorické a teoretické povahy a také jejího interpretačního nasazení se snaží představit autorský profil srbského spisovatele a novináře Boška Tokina.

Doposud nám chybí detailní analýza Tokinových tvůrčích aktivit. Je sympatické, že se autorka nenechala odradit faktem, že až na malé výjimky chybí relevantní analýza jeho literární produkce a pro ní to znamenalo nemalou komplikaci v hledání interpretačního klíče. Postupy práce a strukturu se mnou autorka pravidelně konzultovala. Práce na jednotlivých kapitolách postupovala pomalu, ale ani v jednom okamžiku jsem nepozoroval ztrátu zaujetí a nepochyboval jsem, že autorka vyprodukuje smysluplný výstup a ve finále originální celek.

Než se Diana Vladimirova dostala ke klíčovým partům svého snažení, kterými jsou z mého pohledu analýze románu "Terazije", zamyšlení nad tím, co dělá tuto románovou fikci moderní a kritickým i teoretickým dispozicím Tokina, představuje čtenářům a čtenářkám textu místo srbského avantgardisty v kontextu meziválečné literatury. Je třeba jasně konstatovat, že autorčino "portrétování" Tokina je suverénní a nejen jako vedoucího práce, ale obecně jako čtenáře literárněvědné produkce mám z tohoto faktu velkou radost. Autorka potvrdila dobré předpoklady porozumět různým typům textů. Našla myslím pomalu, ale o to pevnější vlastní pozici a interpretační koridor v kterém Tokina "přečetla". Nerezignovala jak se často stává na čtení literární historie. Nejen, že tuto produkci, ne vždy dostatečně čtivou a originální přečetla, zorientovala se v ní, kontextualizovala jí ve vztahu k předmětu jejího zájmu, ale ve finále vyprodukovala zajímavý text, který nebudí dojem jen jakéhosi předpolí k tomu hlavnímu o čem od prvních okamžiků chtěla psát. K této části nemám žádné připomínky, jen chci zdůraznit, že její text je na mnoha místech zajímavější než to, co se dá k tématu číst od etablovaných vědců a vedkyň.

Jak jsem již naznačil obsahový vrchol snažení autorky je analýza románu "Terazije". Na jednom místě je označen jako slavný román "čuvenci roman", nebo nejkompexnější dílo "najkompleksnije delo", aby se o dvě strany dále konstatovalo, že jeho vlyv na srbskou avantgardní literaturu byl zanedatelný a román nebyl populární "Terazije nisu imale značajan uticaj, roman nije bio popularan....". Zjevná diskrepance v tom jak byl vnímám dobově a jak ho předpokládám vnímá autorka dnes z její čtenářské perspektivy dobře ilustruje pozici tohoto textu v dějinách srbské literatury. Vladimirova dobře vnímá dobové okolnosti textu a jeho dnešní pozici, kdy je označován za první moderní román, ale vlastně netušíme jak je vystavěn a co je na něm avantgardního/moderního. Text interpretuje pečlivě a přehledně, bez snahy o aplikaci exkluzivní metodologie. Kombinuje různé přístupy a komentuje jak jeho obsahové roviny tak stylistické osobitosti. Opět je to s ohledem na první text autorky velice čtivé, dostatečně poučené, stylisticky pěkně zvládnuté a já dnes lituji, že jsem kdysi kolegyni navrhl, aby psala text srbsky, protože jazyk textu okruh čtenářů v českém prostředí mimo nepočetnou komunitu srbistů značně limituje (mimo českosloveský prostor ji to ovšem otevírá nové možnosti). Pokud mi v poznámkach, které jsem k textu v průběhu jeho vzniku měl, zůstalo něco otevřené, tak snad jenom v práci nereflektované téma Tokinových kratších prozaických pokusů, které bychom našli v různých časopisech období srbské avantgardy. Snad se v budoucnu dozvíme jestli "Terazije" "stojí" také na stylu těchto prozaických pokusů nebo je tomu jinak.

Závěrem chci napsat, že číst jednotlivé kapitoly práce "Stvaralaštvo Boška Tokina u kontekstu srpske avantgarde" a komunikovat o nich s autorkou pro mě nebylo rutinní záležitostí. Nasazení, které práci a precizaci textu věnovala i pečlivost s jakou odpovídala na moje dotazy a připomínky se pozitivně projeví na celkovém vyznění textu. Text splňuje a na mnoha místech přesahuje požadavky, které jsou na tento typ textů kladeny. Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení výborně.

V Berlíně, 26.8. 2023

Mgr. Igor Mikušiak